

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Адміністративна та цивільна юстиція»
зі спеціальності 081 Право
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Національного університету «Чернігівська політехніка»

Подана на рецензування освітньо-професійна програма «Адміністративна та цивільна юстиція» для підготовки фахівців зі спеціальності 081 Право другого (магістерського) рівня вищої освіти, розроблена згідно із Стандартом вищої освіти зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти та має логічну і послідовну структуру.

Названа освітньо-професійна програма містить необхідний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін), які дають можливість її майбутнім випускникам набути загальні та спеціальні компетентності та досягти результати навчання, необхідні сучасному юристу та передбачені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Освітньо-професійна програма «Адміністративна та цивільна юстиція» другого (магістерського) рівня освіти зі спеціальності 081 Право базується на вивченні традиційних юридичних дисциплін, а також окремих проблемних аспектах наукових досліджень та практичної реалізації положень діючого вітчизняного законодавства та практики вітчизняного судочинства й розгляду адміністративних і цивільних справ у Європейському суді з прав людини. Це створює оптимальні можливості для подальшого професійного зростання та здійснення наукових досліджень майбутніх випускників даної ОПП. Компетентності, визначені в межах ОПП, є необхідними для ефективного вирішення практичних правових проблем у сфері судочинства, захисту прав людини, надання правової допомоги та інших сферах.

Варто звернути увагу на врахування освітньою програмою умов, за яких здійснюється освітній процес (пандемія, воєнний стан в країні), у зв'язку з чим

атестація здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 Право може проводитися у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту або атестаційного іспиту у разі не проведення ЄДКІ.

З-поміж переваг освітньо-професійної програми «Адміністративна та цивільна юстиція» варто виділити її орієнтацію на дослідження проблем захисту прав людини в судовому та позасудовому порядку, у тому числі й шляхом звернення до Європейського суду з прав людини; поглиблене вивчення окремих аспектів публічного та приватного права, зокрема питань соціального захисту військовослужбовців; доцільність дослідження практики застосування антикорупційного законодавства тощо. Зокрема, позитивної оцінки заслуговує введення до освітньо-професійної програми навчальних дисциплін «Пенсійне право», «Соціально-правовий захист військовослужбовців» та «Проблеми публічного та приватного права», «Проблеми права соціального забезпечення», адже за статистикою кожна третя справа, що розглядається в адміністративних судах, стосується питань соціального захисту, в тому числі й гарантій соціального захисту військовослужбовців і членів їх сімей.

Отже, можемо зазначити, що освітньо-професійна програма «Адміністративна та цивільна юстиція» для підготовки фахівців зі спеціальності 081 Право другого (магістерського) рівня вищої освіти у Національному університеті «Чернігівська політехніка» розроблена відповідно до усіх вимог Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти та інших нормативних актів, відповідає потребам розвитку науки і практики в галузі 08 Право і тому може бути рекомендована до впровадження в освітній процес університету.

Рецензент:

Суддя Чернігівського апеляційного суду

Наталія ШИТЧЕНКО

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Адміністративна та цивільна юстиція»
зі спеціальності 081 Право
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Національного університету «Чернігівська політехніка»

Подана на рецензування освітньо-професійна програма «Адміністративна та цивільна юстиція» для підготовки фахівців зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблена з урахуванням вимог чинного законодавства, зокрема Закону України «Про вищу освіту», Національного класифікатора професій, Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

До змісту освітньо-професійної програми включено всі необхідні структурні елементи, передбачені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Зокрема, звертає на себе увагу мета освітньо-професійної програми, яка полягає у забезпеченні підготовки кваліфікованих фахівців з лідерськими якостями у галузі права на основі європейських цінностей та з урахуванням принципів сталого розвитку суспільства, які мають критичне мислення та здатні застосовувати професійні компетентності при вирішенні складних завдань у сфері права на практиці та в подальшому навчанні. Такі цілі освітньо-професійної програми свідчать про врахування її розробниками і курсу євроінтеграції України, і прагнення держави до сталого розвитку завдяки підготовці кваліфікованих фахівців у сфері права, які володітимуть такими важливими якостями, як лідерство та критичне мислення.

Освітньо-професійна програма «Адміністративна та цивільна юстиція» другого (магістерського) рівня вищої освіти дає можливість для працевлаштування у різних органах, установах та службах, зокрема, - в судах, органах прокуратури, адвокатури, в системі безоплатної правової допомоги, яка є достатньо розгалуженою в Україні і потребує таких кваліфікованих фахівців, нотаріальних

органах, державних службах, органах державної влади та органах місцевого самоврядування, центрах надання адміністративних послуг тощо.

Освітньо-професійна програма забезпечує оволодіння компетентностями, необхідними для ефективного вирішення практичних правових проблем у судовій, правоохоронній, нотаріальній, підприємницькій та інших видах діяльності, що потребують правової підготовки.

До вагомих переваг освітньо-професійної програми слід віднести її спрямованість на поглиблене вивчення адміністративних та цивільно-правових дисциплін, питань пенсійного законодавства, умов і напрямків здійснення земельної реформи в Україні. На нашу думку, наприклад, є актуальною і необхідною наявністю в освітньо-професійній програмі такої навчальної дисципліни як «Правове регулювання земельної реформи», що підтверджується значною кількістю звернень громадян стосовно вирішення земельних питань.

Загалом освітньо-професійна програма «Адміністративна та цивільна юстиція» другого (магістерського) рівня зі спеціальності 081 Право у Національному університеті «Чернігівська політехніка» відповідає сучасному рівню розвитку науки та потребам практики, тому може бути рекомендована до впровадження в освітній процес для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Рецензент:

**Директорка Регіонального центру з надання
безоплатної вторинної правової допомоги
у Чернігівській області**

Ірина ПРОТЧЕНКО

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Адміністративна та цивільна юстиція»
зі спеціальності 081 Право
для другого (магістерського) рівня вищої освіти
Національного університету «Чернігівська політехніка»

Представлена на рецензування освітньо-професійна програма «Адміністративна та цивільна юстиція» для підготовки фахівців зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблена з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», Національного класифікатора професій, Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Зміст освітньо-професійної програми включає всі необхідні структурні елементи, передбачені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Цінним в освітньо-професійній програмі «Адміністративна та цивільна юстиція» для другого (магістерського) рівня вищої освіти є наявність ВК 3 Правове регулювання окремих інститутів міжнародного приватного права, оскільки наразі міжнародні приватні відносини виникають між громадянами або юридичними особами різних держав або виникають щодо об'єктів, які знаходяться за межами України, або констатуються у випадку, якщо юридичний факт, який створює, змінює або припиняє правовідносини, мав чи має місце на території іноземної держави. З якою би проблемою не зверталися до нотаріуса (укладення довіреності між громадянином України та іноземцем, прийняття спадщини за межами України, посвідчення заповіту іноземця, укладення шлюбного контракту між іноземцем та громадянкою України, посвідчення договору за участю іноземної юридичної особи), перед нотаріусом завжди постають питання: право якої держави визначає дієздатність фізичної чи юридичної особи? Чи буде та чи інша угода дійсною за законодавством іноземної держави? Чи не має на меті дана угода обхід закону

України? У який спосіб будуть регулюватися колізії, що можуть виникнути через застосування права іноземної країни в Україні або української правової норми в іноземній країні? Саме наявність дисципліни «Правове регулювання окремих інститутів міжнародного приватного права» дасть можливість здобувачам вищої освіти засвоїти засади правового регулювання міжнародних приватних відносин і особливості міжнародно-приватних договірних, деліктних, шлюбних, сімейних, спадкових відносин. До того ж згадана вище дисципліна та такі дисципліни, як «Актуальні проблеми міжнародного публічного права», «Проблеми адміністративного права та процесу», «Проблеми трудового права» сприятимуть підготовці магістрів до ЄДКІ.

Вважаю, що освітньо-професійна програма «Адміністративна та цивільна юстиція» підготовки здобувачів вищої освіти для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 081 Право відповідає сучасному рівню розвитку науки та потребам практики, тому може бути рекомендована до впровадження її в освітній процес у Національному університеті «Чернігівська політехніка» для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Рецензент:

**Приватний нотаріус Чернігівського
міського нотаріального округу,
кандидат юридичних наук**

А. К.

Олександр КРАСНОГОР

14.12.2023